

A smiling man with short dark hair, wearing a red and black plaid shirt over a dark t-shirt, stands in the foreground. The background is a festive indoor setting with many red lanterns hanging from the ceiling and several balloons in red, purple, and blue. Other people are visible in the background, some looking at a display case filled with colorful figurines.

ANBEFALINGER TIL TILTAG PÅ FLYGTNINGEOMRÅDET

Opgaveudvalget for integration
med særligt fokus på udskoling, uddannelse og
beskæftigelse

GENTOFTE KOMMUNE

Januar 2018

INDHOLD

s. 3	Baggrund for opgaveudvalget
s. 4	Formål
s. 5	Opgaven
s. 6	Proces
s. 7	Hvem deltog i udvalget?
s. 8	Hvordan arbejdede udvalget?
s. 9	Afsæt for udvikling af tiltag – justér og forstør
s. 10	Væsentligste pointer fra dialoger i udvalget
s. 11	Overblik over temaer og forslag til tiltag
s. 12	Kulturforståelse – uddybning af tiltag
s. 16	Job og læring – uddybning af tiltag
s. 18	Fritid – uddybning af tiltag
s. 21	Organisering – uddybning af tiltag

Forsidebilledet er af Samir Rafiqi, der har flygtningebaggrund og bor i Gentofte Kommune. Samir modtog Gentofte Kommunes initiativpris i 2016 for sammen med otte andre unge at arrangere en velkomstfest for flygtning. På billedet ses Samir til et arrangement på Bakken.

BAGGRUND FOR OPGAVEUDVALGET

Op mod **hver fjerde borger** med flygtningebaggrund, der ankommer til Gentofte Kommune, er mellem **14 og 18 år** ved ankomsten, og samlet set er langt **hovedparten** af de ankomne **under 40 år**.

Borgere med flygtningebaggrund er erfaringsmæssigt i **risiko** for at blive **marginaliserede** i såvel uddannelses- som arbejdslivet, hvilket igen for mange leder til en **ustabil hverdag** og **manglende deltagelsesmuligheder** i samfundslivet.

Derfor er der **behov for at udvikle nye tiltag og måder at smidiggøre overgangene** fra asylcenter og/eller udskoling til uddannelse og beskæftigelse.

FORMÅL

Gentofte Kommune ønsker at sikre, at Gentofte-borgere med flygtningebaggrund opnår **selvforsørgelse** og mulighed for at **bidrage aktivt til fællesskabet** og dermed få en god og stabil hverdag.

Formålet med dette opgaveudvalg er således at udvikle **nye og virkningsfulde tiltag** for den uddannelses- og beskæftigelsesrettede indsats for unge og voksne med flygtningebaggrund.

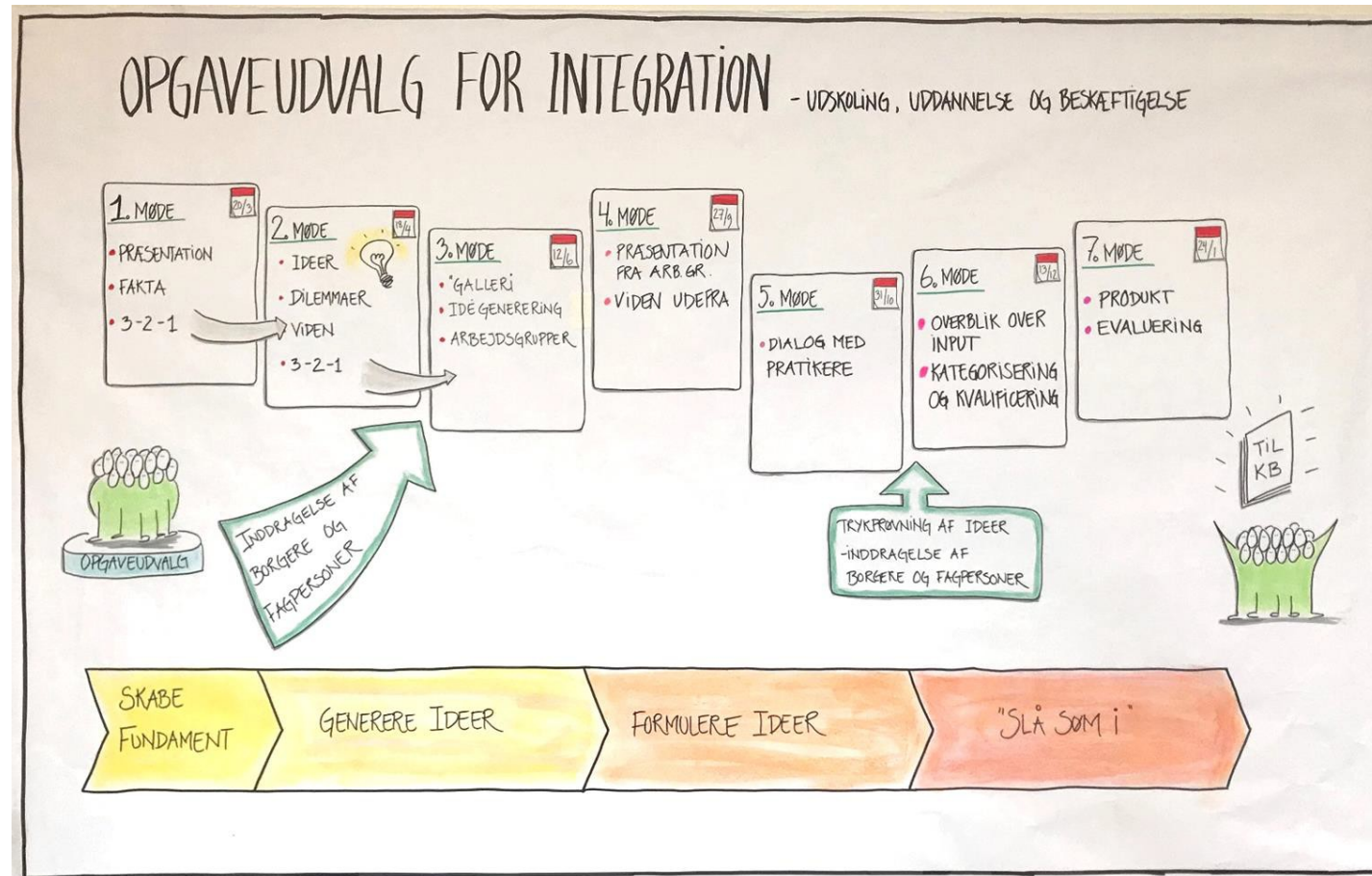
OPGAVEN

Opgaveudvalget skal udvikle **helhedsorienterede tiltag** for **sammenhæng i overgangene** fra asylcenter og/eller udskoling til uddannelse og beskæftigelse for Gentofte-borgere med flygtningebaggrund.

De nye tiltag skal udvikles inden for rammerne af gældende lovgivning, de økonomiske rammevilkår og kommunens styrelsesvedtægter og **i samklang med kommunens overordnede politikker og strategier** – herunder navnlig En Ung Politik og Gentofte Kommunes Beskæftigelsesplan.

PROCES

HVEM DELTOG I UDVALGET?

10 BORGERE

- Amneh Hawwa
- Solaf Masoud
- Kosna Savage
- Christina Wex
- Ulla-Birgitte Nies
- Lise Houkjær
- Mads Raaschou
- Peter Jørn Laursen
- Mirka Mozer
- Lars Hylling
Axelsson
(udtrådt august
2017)
- Lars Harder
(tiltrådt
september 2017)

5 POLITIKERE

- Søren Heisel, formand
- Bente Frimodt-Møller, næstformand
- Ann-Kathrine Karoff (t.o.m. 31.12. 2017)
- Jesper Kamp Nielsen (t.o.m. 31.12.2017)
- Marianne Zangenberg

Pr. 1. JANUAR 2018

- Brigitta Rick
- Ulrik Borch

BORGERKOMPETENCER

- To borgere med flygtningebaggrund
- To borgere fra erhvervslivet
- To borgere fra skolebestyrelserne
- To borgere fra ungdomsuddannelsesområdet
- En borger fra Integrationsrådet
- En borger fra foreningslivet

HVORDAN ARBEJDEDE UDVALGET?

MØDER

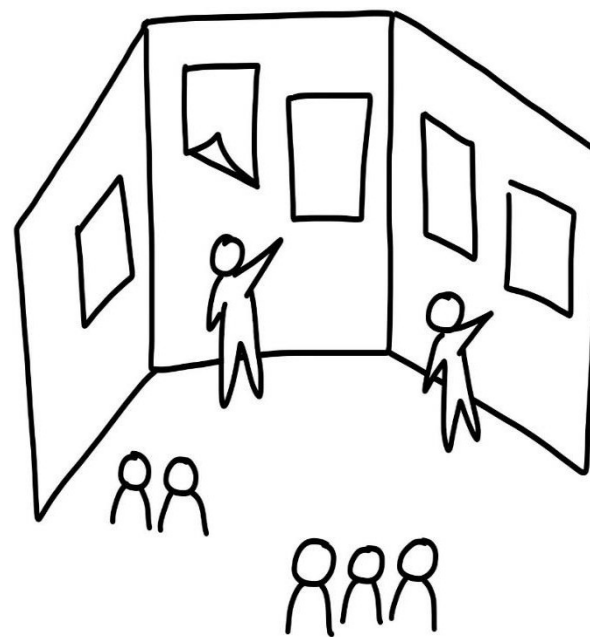
7 møder i opgaveudvalget

2 møder i arbejdsgrupper

BIDRAG

2 eksterne eksperter i integration har holdt oplæg

11 ledere og medarbejdere fra jobcentrets integrationsteam, ViTo-Skole, Ungdomsskolens 10. klassescenter, Sprogcenter Hellerup, Familiecentret og Josephine Schneiders Ungdomsboliger har fortalt om deres integrationsarbejde.

AFSÆT FOR UDVIKLING AF TILTAG – JUSTÉR OG FORSTØR

JUSTÉR

Vurder, om det er muligt at justere et givent eksisterende tilbud udviklet til andre borgergrupper, så det også fungerer til borgere med flygtningebaggrund.

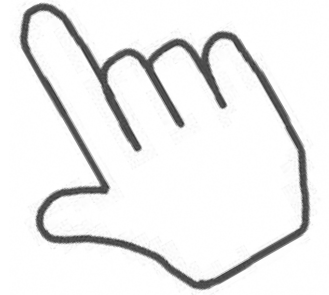
FORSTØR

Styrk mindre, eksisterende, velfungerende tilbud og indsatser.

VÆSENTLIGSTE POINTER FRA DIALOGER I UDVALGET

- **Positive forventninger** til borgere med flygtningebaggrund fra omgivende samfund om at de kan og vil er centralt for succes.
- **Kulturforståelse** er centralt når borgere med flygtningebaggrund skal have succes med skolegang, uddannelse og arbejdsliv.
- **Læring** for borgere med flygtningebaggrund kan med fordel foregå **væk fra skolebænken**
- **Koordinering og dialog** mellem kommune og civilsamfund skaber en god ramme for integrationsindsatser.
- **Identifikation og behandling af traumer** og andre alvorlige psykiske mén blandt borgere med flygtningebaggrund er vigtigt for at integrationsarbejdet lykkes.
- Borgere med flygtningebaggrund samlet de samme steder kan udvikle negative billeder af egne og hinandens evner og muligheder i samfundet og "**tale hinanden ned**".
- Borgere med flygtningebaggrund kan udvikle **undgåelsesstrategier** og indlært **hjælpeløshed** i mødet med væsentligt anderledes forventninger til beskæftigelse, end de er vant til fra de samfund, de kommer fra.

OVERBLIK OVER TEMAER OG FORSLAG TIL TILTAG

UDVALGTE TEMAER	KULTURFORSTÅELSE ▪ Omgangsformer ▪ Sociale kompetencer	JOB OG LÆRING	FRITID	ORGANISERING ▪ Samarbejde mellem aktører
FORSLAG TIL TILTAG	Fokus på dannelse	Sammenhæng til erhvervsuddannelser	Fritidsjob	Kompetenceudvikling af frivillige
	Mentor på arbejdspladser og uddannelsessteder		Fritidsindsatser for 17-25-årige	
	Fællesskaber for unge og flere unge frivillige			
EKSEMPLER PÅ HANDLINGER	Læringsvideoer Gæstfrihedsarrangementer Venskabsfamilier	Portal med tilgængelige it-redskaber til at lære sprog	"Løb og lær" eller "Cykl og lær"	

KULTURFORSTÅELSE

UDDYBNING AF TILTAG

FOKUS PÅ DANNELSE

Baggrund

Almen dannelse tilpasset en dansk kontekst er centralt for den enkeltes evne til at indgå i samspil med andre borgere i samfundet. Det være sig i skole, på arbejde og i fritiden. Almen dannelse, her især forstået som evnen til at afkode en social kontekst korrekt og dermed begå sig hensigtsmæssigt i den, ses som centralt for borgere med flygtningebaggrunds muligheder for at blive integreret i samfundet, herunder at opnå varig beskæftigelse.

Opgaveudvalget har beskæftiget sig en del med dannelsesperspektivet og dets betydning for integrationsindsatsen - bl.a. i lyset af, at en del borgere med flygtningebaggrund indkvarteres midlertidigt sammen. Dette stiller krav til den enkeltes evner til at indgå i fællesskaber med beboere fra andre kulturer og at udvikle omgangsformer, som matcher dette.

Fokus på dannelse og omgangsformer er ligeledes centralt for disse borgeres muligheder for at forholde sig til både formelle og uformelle krav og forventninger i integrations- og beskæftigelsesindsatsen, på arbejdspladser og i uddannelsessammenhænge og generelt i mødet med samfundet.

Forslag til tiltag

Opgaveudvalget foreslår, at der iværksættes tiltag til at understøtte en god dannelsesproces både for nyankomne borgere med flygtningebaggrund og familiesammenførte borgere. Tiltagene kan rette sig mod socialt samspil og omgangsformer på arbejdspladser og uddannelsessteder, boligområder og i fritidssammenhænge. Elementerne i tiltagene skal bygge på ansvarlighed, kendskab til samfundets opbygning, almen dannelse, ret og pligt i beskæftigelsessammenhæng mv.

Inspirationen er bl.a. hentet fra Josephine Schneiders Ungdomsboliger. Opgaveudvalget har også været inspireret af succesfulde korte film, der oplyser om sprog og kontakt med det offentlige. Konkret foreslås korte film i en uformel tone om omgangsformer og aspekter ved hverdagen i Danmark, dog med afsæt i yderligere undersøgelse af, hvilke tiltag målgruppen finder relevant.

MENTORER PÅ ARBEJDSPLADSER OG UDDANNELSESSTEDER

Baggrund

Borgere med flygtningebaggrund kan ofte have behov for introduktion til og sparring om andet og mere end de specifikke opgaver på arbejdspladsen eller uddannelsesstedet. Mentorere kan introducere og løbende forklare stedets formelle og uformelle regler, sociale normer og forventninger og skabe tryghed for de pågældende borgere. Der er desuden et dannelsesaspekt i, at mentorere generelt kan indføre borgerne i omgangsformer i forskellige sammenhænge i samfundet.

Tiltaget vil bidrage til at tydeliggøre forventningerne fra arbejdspladsen/uddannelsesstedet og dermed øge sandsynligheden for, at borgerne kan indgå i fællesskabet og opnå ansættelse eller gennemfører uddannelsen. Et imødekommende erhvervsliv er en af de vigtigste forudsætninger for at integrationsindsatsen kan lykkes.

Forslag til tiltag

Opgaveudvalget foreslår at etablere mentorordninger uden på forhånd fastsat udløbsdato på virksomheder og uddannelsessteder, for at understøtte borgere med flygtningebaggrund i virksomhedsrettede aktiviteter og under uddannelse. Det skal være med til at sikre, at borgerne fastholdes i uddannelse eller beskæftigelse ved at opnå en bedre forståelse for virksomhedskultur, omgangsformer og forventninger. Tiltaget kan både udformes som et tilbud om mentoruddannelse til ansatte på relevante arbejdspladser, oprettelse af mentornetværk på uddannelsessteder eller buddy-ordninger. Tiltaget kan med fordel indrettes, så de pågældende mentorere kan få anerkendt deres mentorindsats som formelle kompetencer, inspireret af det frivilligbevis, studerende ved ungdomsuddannelser kan erhverve.

FÆLLESSKABER FOR UNGE

Baggrund

Unge med flygtningebaggrund har ofte et mindre netværk blandt etnisk danske unge og et begrænset kendskab til samfundets formelle og uformelle indretning, krav, muligheder osv. Det skaber risiko for, at unge med flygtningebaggrund i nogen grad bliver socialt isolerede og marginaliserede i uddannelsessammenhænge og på arbejdsmarkedet.

Et større netværk blandt andre unge og en introduktion til et ungdomsliv i Danmark fra ligeværdige unge kan bidrage til at imødegå denne risiko og dermed medvirke til, at unge med flygtningebaggrund gennemfører uddannelse og/eller får en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet og i overordnet bliver en aktiv del af et fællesskab.

Forslag til tiltag

Opgaveudvalget foreslår, at der iværksættes tiltag, der kan styrke fællesskaber for unge med flygtningebaggrund med andre unge.

Det kan f.eks. ske ved at understøtte DFUNK's (Dansk Flygtningehjælps Ungdoms) aktiviteter i Gentofte og generelt styrke rekrutteringen af unge til bl.a. Netværkshuset og andre frivillige tilbud til flygtninge i kommunen.

Rekrutteringen af unge frivillige kan bl.a. styrkes ved at skabe opmærksomhed om, at unge på ungdomsuddannelser kan erhverve et frivillighedsbevis ved at udføre frivilligt arbejde, til gavn i optagelses- og ansættelsessammenhænge senere hen, ved at engagere de unge som frivilligambassadører, eller ved at formalisere de unges frivilligindsats f.eks. i en skole- eller uddannelsessammenhæng.

Foruden øget rekruttering af unge frivillige påpeger opgaveudvalget, at væresteder specifikt for unge kan øge de unges netværk og fællesskabsfølelse.

Tiltaget har snitflader til ungeområdet. F.eks. ved oprettelse af mentorordninger unge i mellem, både i og uden for uddannelsesstederne og til fritidsjobindsatser, ved engagering af unge i frivilligt arbejde med mere.

JOB OG LÆRING

UDDYBNING AF TILTAG

SAMMENHÆNG TIL ERHVERVSUDDANNELSERNE

Baggrund

En større andel af de borgere med flygtningebaggrund over den skolepligtige alder, der kommer til Gentofte Kommune, har ikke en formel uddannelse - endsige dokumentation for afsluttet skolegang. De, der vurderes at kunne bestå folkeskolens prøve inden for to år tilbydes allerede i dag et forløb tilrettelagt herefter. Der er dog en større andel, hvor det ikke vurderes at være en farbar vej. Disse risikerer at måtte begå sig i arbejdslivet som ufaglært arbejdskraft uden formelle kompetencer, med den usikre tilknytning til arbejdsmarkedet, der ofte følger med.

Forslag til tiltag

Opgaveudvalget foreslår at iværksætte forløb i samarbejde med erhvervsuddannelserne, der dels indeholder kompetencegivende kurser målrettet brancher med gode beskæftigelsesmuligheder, dels sikrer en kompetent realkompetenceafklaring. Opgaveudvalget anbefaler, at forløbene iværksættes i samarbejde med et bredt udvalg af erhvervsuddannelser fra forskellige områder og fag.

Opgaveudvalget foreslår endvidere at iværksætte ordninger, der anerkender socialt engagerede virksomheder. Opgaveudvalget anbefaler slutteligt, at der sikres en kontinuerlig opfølgning efter eventuel fastansættelse af en borger med flygtningebaggrund i en virksomhed.

Ovenstående nødvendiggør opmærksomhed på snitflader mellem forskellige aktører (uddannelsesvejledning, uddannelsessted, jobcenter m.fl.), således at lovgivning og regler understøtter, at der skabes disse sammenhænge. Ligeledes skal der overordnet være opmærksomhed på at planlægge sådanne forløb i samarbejde med de pågældende borgere for at understøtte, at borgeren oplever, at de selv har det overordnede ansvar for at forløbet bliver vellykket.

FRITID

UDDYBNING AF TILTAG

FRITIDSJOB

Baggrund

Fritidsjob har en positiv effekt på integrationen af unge med flygtningebaggrund og familiesammenførte unge. Fritidsjob har bl.a. betydning for disse unges uddannelsesfrekvens, deres tilknytning til arbejdsmarkedet som voksne, deres risiko for at begå kriminalitet og deres oplevelse af dem selv som en del af samfundet. Fritidsjob understøtter derudover disse unges kendskab til omgangsformer i Danmark, både på arbejdspladser og i bredere forstand.

Forslag til tiltag

Opgaveudvalget foreslår at iværksætte initiativer, der andelen af unge med flygtningebaggrund, der har et fritidsjob – f.eks. med afsæt i erfaringerne fra Josephine Schneiders Ungdomsboligers med den type initiativer.

Initiativerne kan f.eks. bestå i en frivillig ung-til-ung-indsats, via netværk for erhvervsdrivende, der gerne vil ansætte unge med flygtningebaggrund i fritidsjob eller ved hjælp en emnebank for fritidsjob/fritidsjobsøgende.

Forslaget har store ligheder med anbefalingerne fra Opgaveudvalget for Anbringelser, der anbefaler iværksættelse af initiativer, der hjælper anbragte børn og unge med at finde fritidsjob.

FRITIDSINDSATSER 17-25 ÅR

Baggrund

Foreninger, aftenskoler og andre organiserede fritidstilbud har et stort potentiale for integration af borgere med flygtningebaggrund i lokalsamfundet. Herunder at understøtte, at unge med flygtningebaggrund bliver en ligeværdig del af fællesskaber med andre unge. Det er dog væsentlig, at de konkrete tiltag, der sættes i værk afspejler de ønsker og behov for fritidsaktiviteter, målgruppen har.

Forslag til tiltag

Der er allerede iværksat tiltag, der kan have en positiv effekt på andelen af unge med flygtningebaggrund i foreningerne, f.eks. kontingenttilskud til børn og unge med et begrænset økonomisk råderum.

Opgaveudvalget anbefaler, at der iværksættes yderligere tiltag for at integrere unge med flygtningebaggrund i samarbejde med foreninger o. lign. Opgaveudvalget foreslår, at der arbejdes videre med at skabe opsøgende tiltag for at bringe målgruppen og fritidstilbuddet sammen, gerne i samarbejdet med f.eks. Netværkshuset.

ORGANISERING

UDDYBNING AF TILTAG

KOMPETENCEUDVIKLING AF FRIVILLIGE

Baggrund

Civilsamfundet bidrager i høj grad til integrationen af borgere med flygtningebaggrund i lokalsamfundet. Mange borgere med flygtningebaggrund har kontaktpersoner, mentorer mv. fra bl.a. frivillige organisationer. Frivillige støtter i at navigere i formelle krav fra diverse myndigheder, uskrevne regler, forventninger til forældre fra skolen, forventninger fra arbejdspladser, introduktion til foreningslivet og meget andet. For at de frivillige kan udføre deres indsats så godt som muligt er det vigtigt at kende de formelle rammer i integrationsindsatsen, mulighederne i foreningerne osv., så de har gode forudsætninger for at bidrage positivt til integrationen.

Forslag til tiltag

Opgaveudvalget foreslår, at alle frivillige på integrationsområdet tilbydes kompetenceudvikling i emner, der giver de frivillige relevant viden om rollen som frivillig, muligheder for sparring, dialog med fagfolk mv.

